

**ALYTAUS KREDITO UNIJOS
VALDYBOS ATASKAITA UŽ 2022 m.**

Alytus

2023 04 21

VISUOTINIAM NARIŲ SUSIRINKIMUI

Alytaus kredito unija – tai planavusių ar planuojančių pasiskolinti, pasiskolinusių ir sugrąžinusių paskolas kooperatyvas. Kooperatyvas įkurtas tam, kad spręstų kredito unijos narių kreditavimosi (skolinimosi) poreikius. Kooperatyvą įkūrė Alytaus rajono ūkininkai. Jie kūrė kredito uniją su viltimi, kad galės pasiskolinti palankesnėmis sąlygomis nei banke ir jausis saugesni, patekę į nenumatytas aplinkybes, kurios silpnintų jų galimybes vykdyti savo išsipareigojimus savam kooperatyvui.

Iki 2009 m. Alytaus kredito unijos nariais galėjo būti tik žemės ūkio veikla užsiimantys fiziniai ar juridiniai asmenys. Po 2009 01 01, įsigaliojus naujam Kredito unijų įstatymui, kooperatyvo nariais gali būti Alytaus miesto ir rajono gyventojai bei juridiniai asmenys. O Susijungus su Varėnos kredito unija Alytaus kredito unijos nariais gali būti ir Varėnos, Šalčininkų, Trakų bei Druskininkų savivaldybių gyventojai bei įmonės.

Kredito unija – tai organizacija, vienijanti norinčius skolintis asmenis, kurie turi įvairiausių sumanymų ir iniciatyvos gerinti savo bei aplinkinių gyvenimo kokybę, investuodami į gamybą ar paslaugas, kurdami darbo vietas ir kuriems trūksta investicinių arba apyvartinių lėšų.

Kooperatyvas Alytaus kredito unija – tai alternatyva bankams. Tai klientų, kurių poreikių ir lūkesčių netenkina bankai, kooperatyvas. Kredito unijoje nėra tarpininkų tarp indėlininkų ir besiskolinančiųjų, kurių tikslu būtų asmeninė nauda iš finansinio tarpininkavimo paslaugos. Susikooperavę klientai techniniams darbams samdo administraciją, kuri vykdo ir įgyvendina klientų = unijos narių = savininkų nutarimus.

Alytaus kredito unija turi licenciją verstis, ir verčiasi indėlių ir kitų grąžintinų lėšų priėmimu iš neprofesionalių rinkos dalyvių, taip pat turi teisę verstis kitų LR kredito unijų įstatyme nustatytų finansinių paslaugų teikimu įstatyme nustatytiems asmenims ir prisiima su tuo susijusią riziką bei atsakomybę.

Kredito unija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, Lietuvos Respublikos Kredito unijų įstatymu, Lietuvos Respublikos Finansų įstaigų įstatymu, Lietuvos

Respublikos Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymu bei kitais įstatymais, priežiūros institucijos priimtais teisės aktais ir savo įstatais. Unijos veiklą prižiūri ir kontroliuoja Lietuvos bankas. Indėliai unijoje, kaip ir bankuose yra apdrausti valstybės įmonėje „Indėlių ir investicijų draudimas“.

Kredito unijos veiklos pamatas yra idealizmas. Veiklos stabilumą užtikrina narių pasitikėjimas kredito unija, jos vadovais bei administracija.

Kredito unijoje valdymo organų nariai dirba savanorystės pagrindais, be atlygio iš idėjos. Tai leidžia kredito unijai nepatirti papildomų išlaidų. Jeigu kada nors pasikeis reglamentacija, ir kredito unijos bus priverstos samdyti valdymo organų narius „profesionalus“, kredito unijos gali sužlugti, nes negalės išlaikyti brangiai kainuojančių „profesionalų“ (daugiausia iš bankrutavusių bankų). To nariai turėtų neprileisti.

Tik narių pasitikėjime slypi kredito unijos veiklos stabilumo paslaptis. Jokie ekonomikos dėsniai, jokia logika negali įrodyti ir pagrysti kredito unijos likvidumo užtikrinimo bei veiklos stabilumo. Taip kaip joks mokslas, jokie aerodinamikos dėsniai negali įrodyti daugelio vabzdžių galimybės skristi. Kredito unija - tai bitė kamanė. Remiantis logika bitėms kamanėms, grambuoliui ir kitiems vabzdžiams turėtų būti uždrausta skraidyti, nes jie negali įrodyti savo skridimo galimybės. Tai galimai nesaugu. Tačiau yra dar nežinoma Dievo duota jėga, kuri pakelia vabzdžius į orą ir jie skraido. Taip ir kredito unija – dažnai dokumentais negali įrodyti savo gebėjimo saugiai veikti, kaip ir daugelis paskolų ėmėjų negaili dokumentais įrodyti savo gebėjimo gražinti paskolas, tačiau sėkmingai jas gražina. O kredito unija sėkmingai veikia.

Taip ir kredito unija, kaip ta bitė kamanė. Nors logiškai ir moksliniais pagrindais įrodyti kredito unijos likvidumo užtikrinimo ir veiklos stabilumo neįmanoma, vis tik kredito unija sėkmingai veikia. Nors visi indėliai yra trumpalaikiai ir nedideli, kredito unija išduoda labai dideles ir labai ilgalaikes paskolas. Logiškai mąstant tai gresia unijos likvidumui. Tačiau kredito unija veikia jau 18 metų, nepatirdama problemų ir nepažeisdama rizikos rodiklių todėl, kad čia pasireiškia **indėlių nenutrūkstamumo efektas**. Tai ir yra unijos veiklos stabilumo paslaptis, kuri leidžia kredito unijai atlikti savo **misiją – pinigų (lėšų) transformaciją**. Unijos funkcija - daug mažų ir trumpalaikių indėlių transformuoti į mažiau, bet didelių ir ilgalaikių paskolų. Čia ir yra unijos galybė. Joks privatus skolintojas nenori suteikti paskolos trisdešimčiai metų. O unija tą gali.

Unijos tikslas – išlikti savarankišku, veikiančiu pagal unijos narių nustatytą tvarką ir susidariusias tradicijas, tikroju finansinių paslaugų vartotojų kooperatyvu. Tikslas - išlaikyti finansinių paslaugų vartotojų kooperatyvo tapatybę, nepavirsti priešingu tokiam kooperatyvui dariniu, netapti komerciniu banku arba investicine bendrove, veikiančia kredito unijos vardu. Netapti tuo „drakonu“, nuo kurio išsilaisvinome, įkūrę kooperatyvą. Tikslas - išlaikyti Alytaus kredito unija, neišnykti kaip nors persitvarkant ar jungiantis į įvairius darinius su kitomis unijomis

arba su kitomis finansinio tarpininkavimo įstaigomis. Siekiant išlikimo tikslo buvo pasirinktos tokios veikimo kryptys:

- informuoti ir šviesti kredito unijos narius, **stiprinti unijos ideologinį pagrindą.**
- aktyvinti narius, palaikyti narius veikiančius ir siekiančius išlaikyti kredito uniją ir apginti jos interesą.
- gerinti aptarnavimą. Subalansuojant ir įvertinant riziką gerinti skolinimo sąlygas.

Siekiant išlikti ir veikiant pagal pasirinktas veikimo kryptis, kredito unijos nariams nuolat buvo pranešama apie unijos veiklos rezultatus, rizikas ir grėsmes. Nors įvairių kredito unijos veiklos rizikų būta, tačiau tikrų grėsmių jos nekėlė. Pagal **galiojančius** veiklos rizikos normatyvus kredito unija veikė patikimai. Visi unijos nariai buvo nuolat prašomi taupyti bei vykdyti apyvartas per savo einamąsias sąskaitas kredito unijoje. Visi nariai nuolat kviečiami būti kredito unijos šalininkais ir pilietiškais jos nariais. Esame dėkingi visiems, kas atsiliepė į prašymą, vykdo apyvartą per savo einamąsias sąskaitas kredito unijoje. Ačiū jiems.

Nors 2022 m. prasidėjus karui, agresoriui užpuolus kaimyninę valstybę buvo iššūkių metai, **unija 2022 – uosius ir aštuonioliktuosius veikimo metus baigė sėkmingai.** Visi veiklos rodikliai teigiami ir atitiko normatyvus. Siekėme, kad unijos veikla būtų kuo efektyvesnė, o likvidumas tinkamiausio dydžio.

2022 metais unijos veiklos apimtys ir turtas augo sparčiau nei ankstesniais metais. Metų pabaigoje unijos turtas buvo **6, 675** milijonų eurų (2021 m , **5, 826** mln. Eur.). Padidėjo ženkliai. Paskolų portfelis pasiekė 4, 723 milijono eurų. (2021 buvo 4 437) milijono eurų. Portfelio kokybė metų pabaigoje buvo gera. Didžiausią įtaką kredito unijos augimo rodikliams ir galutiniam veiklos rezultatui turėjo būsto paskolų paklausa.

Kredito unijos Valdyba - tai kolegialus kredito unijos valdymo organas, priimančias sprendimus kredito unijos vardu ir įgyvendinantis kredito unijos misiją. Valdyba sudaroma ir veikia pagal Kredito unijų įstatymą ir Alytaus kredito unijos įstatus.

Valdybos misija organizuoti ir valdyti kredito unijos narių ūkinių ir socialinių poreikių tenkinimą. Tai be galo sunki ir atsakinga misija. Norint tenkinti norus ir poreikius, reikia juos žinoti ir suprasti. Yra labai aiškūs ir žinomi dviejų kredito unijos narių grupių norai. Tai indėlininkų, kurie nori, kad jų indėliai būtų saugūs ir už juos nori gauti kuo didesnes palūkanas. Kita kredito unijos narių grupė, tai tie, kurie turi įvairių sumanymų ir iniciatyvą juos įgyvendinti. Žino kaip pagerinti savo ir jų aplinkoje esančių žmonių gyvenimo kokybę, bet viso to įgyvendinimui trūksta pinigų. Tai nariai, norintys pasiskolinti arba yra jau pasiskolinę. Ši narių grupė norėtų pasiskolinti kuo palankesniais sąlygomis, lengviau ir pigiau. Abi šios narių grupės

niekada nesueina į tiesiogines derybas. Šių dviejų interesų grupių interesus derina valdyba, nustatydamą finansinių paslaugų kainas ir kitas sąlygas, kurios tenkintų abi grupes.

Kredito unijos valdybos valdymo instrumentai - tai kredito unijos valdymo organų sprendimai ir atsakingų asmenų reakcija į sprendimus bei sprendimų vykdymas. Nuo unijos valdybos narių sprendimų priklauso unijos narių likimai.

Kredito unijos valdybos veikla – kolegialus kredito unijos problemų sprendimas, optimaliausių sprendimų paieška ir priėmimas, priimtų sprendimų vykdymo organizavimas ir/arba sprendimų vykdymas. Už savo veiklą valdyba atsiskaito visuotiniam narių susirinkimui - ne rečiau kaip kartą per metus. Valdyba privalo paruošti rašytinę Kredito unijos veiklos ir valdybos darbo ataskaitą ne vėliau kaip likus 10 dienų iki eilinio visuotinio narių susirinkimo ir pristatyti šią ataskaitą visuotiniam narių susirinkimui, kuris turi teisę įvertinti valdybos veiklą.

2022 m. Alytaus kredito unijos (Alytaus KU) valdybą sudarė šie asmenys:

- 1) Zenonas Anušauskas,
- 2) Albertas Jusas,
- 3) Vytautas Raulonis,
- 4) Kristina Tarailė,
- 5) Marius Gudaitis

2022 m. buvo aštuonioliktieji kredito unijos veiklos metai. Per 2022 metus Alytaus KU valdyba rinkosi ir posėdžiavo 45 kartus. Rinkdavosi kas antrą savaitę arba pagal reikalą, kai atsirasdavo svarstytinų klausimų. Kartais posėdžiai vyko nuotoliniu būdu, per ZOOM programą, bet dažniausiai realiai, susirenkant Alytuje arba Varėnoje.

Dažniausiai buvo svarstomi:

1. Vidaus veiklą reglamentuojantys klausimai, ruošiami ir tvirtinami dokumentai.
2. Palūkanų ir įkainių už Alytaus kredito unijos teikiamas paslaugas nustatymas.
3. Naujų narių priėmimo klausimai.
4. Paskolų kredito unijos nariams išdavimas.
5. Veiklos rizikų ir grėsmių analizė. Priemonių rizikų valdymui numatymas.
6. Klausimai susiję su kredito unijos veiklos tikrinimu ir nustatytų trūkumų šalinimu.

Valdybos posėdžiuose nuolat buvo aptariami nuveikti darbai. Dažnai svarstytos kredito unijos veiklos įvairios rizikos, jų valdymo priemonės ir galimybės. Aptarta kredito unijos valdybos

metinė veiklos ataskaita, kredito unijos metinės finansinės atskaitomybės, ankstesnių metų nuostolio padengimo projektas.

Visi kredito unijos 2022 metų valdybos sprendimai ir veiksmai, visas dėmesys kaip ir ankstesniais metais buvo skirtas ES Pinigų plovimo prevencijos ir Fizinių asmenų duomenų apsaugos reglamentų įgyvendinimui. Įgyvendinant minėtus reglamentas per visus metus buvo kviečiami visi unijos nariai į unijos būstinę domenų atnaujinimui. Buvo tvarkomas narių registras. Analizuojamas narių aktyvumas ir kaip jie naudojami unijos paslaugomis. Neaktyvūs, nesinaudojantys unijos paslaugomis nariai buvo kviečiami į unijos būstinę, raginami naudotis paslaugomis arba priimti atitinkamus sprendimus dėl narystės kredito unijoje.

Valdybos ataskaita - tai informacijos ir duomenų apie kredito unijos valdybos veiklą per 2022 metus visuma. Duomenų analizė ir komentarai.

Praėjusiais metais VNS metu buvo paminėta, kad nors kredito unijos veika labai reglamentuota, yra aprašymai kaip kiekvienu momentu turi elgtis unijos vadovai bei darbuotojai, kokius sprendimus privalo priimti vadovai ir darbuotojai esant įvairioms aplinkybėm ir jokios savos iniciatyvos bei kūrybos priimant sprendimus bei atliekant veiksmus nei vadovai nei darbuotojai neturi teisės. Priimant kokius nors sprendimus ir atliekant veiksmus Valdymo organų nariai, bei administracijos darbuotojai visuomet turi vadovautis tik reglamentais, veikti tik pagal instrukcijas arba konsultuotis su LCKU specialistais. Tačiau kaip turi atrodyti valdybos teikiama VNSui ataskaita, kokie duomenys, kokia informacija ir koku formatu turi būti pateikiama VNSui, kol kas tokio aprašo nėra. Valdybos darbo reglamente yra tik fiksuota, kad už savo veiklą valdyba atsiskaito visuotiniam narių susirinkimui - ne rečiau kaip kartą per metus. Valdyba privalo paruošti rašytinę Kredito unijos veiklos ir valdybos darbo ataskaitą ne vėliau kaip likus 10 dienų iki eilinio visuotinio narių susirinkimo ir pristatyti šią ataskaitą visuotiniam narių susirinkimui, kuris turi teisę įvertinti valdybos veiklą. Neabejoju, kad toks aprašas gali atsirasti. Juk negali būti kad visuomet bus laisvė valdybai ir pranešėjui savo nuožiūra teikti informaciją Visuotiniam narių susirinkimui ir visada bus laisvė ją komentuoti savo nuožiūra. Kol yra kūrybinė laisvė valdybai ir pristatančiajam savo nuožiūra VNSsui teikti duomenis ir informaciją, kasmet ruošiant ataskaitą vis galvojama ką svarbiausio reiktų pasakyti valdybos veiklos ataskaitoje. Norisi pasakyti tai, kas labiausiai įsimintina, kas svarbiausia ir įdomu valdybai ir kas gali būti įdomu visiems.

Nagrinėjant Centrinės kredito unijos atsiliepimus apie vadovų paruoštas ataskaitas, nagrinėjant LCKU pateikiamų ataskaitų vertinimus, susidaro įspūdis, kad gera ataskaita ta, kurioje daug konkrečių septynženklų skaičių, lentelių, įžvalgų ir kritikos sau ir aplinkiniams.

Pristatoma valdybos ataskaita ta prasme yra vidutinė, nes joje daug optimizmo, pozityvo, nėra konkrečių septinženklių skaičių bei lentelių ir mažai kritikos, todėl kad ataskaitos rengėjai ir sudarytojai mato tik stabilią kredito unijos veiklą ir puikius jos veiklos rezultatus.

Pateikiame informaciją apie unijos valdybos veiklas, apie svarbiausius 2022-tų metų įvykius ir tai ko nebuvo ankstesniais metais:

Pirmą ataskaitinių metų ketvirtį buvo užbaigtas, dar 2021 m. pradėtas ir pusę metų užtrukęs, unijos būstinės patalpų remontas. Buvo pakeisti langai ir durys, pakeista grindų danga ir pakabinamų lubų plokštės, perdažytos sienos, atlikta virtuvės ir VC rekonstrukcija, sutvarkytas apšvietimas. Dabar patalpos šviesios ir jaukios. Konkursą laimėjo ir remonto darbus atliko namą aptarnaujanti bendrovė „Alytaus butų ūkis“.

Užbaigus patalpų remontą, antrą ataskaitinių metų ketvirtį Alytaus kredito unijos veiklą inspektavo (tikrino) Lietuvos centrinės kredito unijos priežiūros departamento specialistai. Patikra vyko nuo 2022 m. balandžio 26 d. iki gegužės 23 d. Tai buvo planinis veiklos patikrinimas. Tokie unijų veiklos planiniai patikrinimai atliekami maždaug kas penkeri metai. Buvo tikrinama šios veiklos sritys: Kredito unijos valdymas; Vidaus kontrolės Organizavimas; Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimas; Kredito rizikos valdymas; Buhalterinė apskaita. 2022 06 10 buvo surašyta ir pateikta Alytaus kredito unijos veiklos vertinimo ataskaita kurioje pateikti tikrinimo metu nustatytų trūkumų ataskaita. Veiklos trūkumų nustatyta beveik visose veiklos srityse. Viso 20 punktų. Daugiausia trūkumų nustatyta ir pastabų unija gavo už tai, kad buvo nepakankamas dėmesys skiriamas procesų dokumentavimui ir nepakankamas dėmesys skirtas Pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo prevencijai ir apskritai dėl kredito unijos valdysenos ir vadovų kompetencijos. Nors posėdžių metu yra aptarinėjamos ir vertinamos kredito unijos veiklos rizikos, priimami sprendimai, tačiau dažnai tokie svarstymai nefiksuojami protokoluose. Tikrintojai vertina formaliai. Jei nėra užprotokuluota, vadinasi nebuvo svarstoma, nors rizikų valdymui priemonės ir yra numatomos ir taikomos (įgyvendinamos) ir visi veiklos rizikos rodikliai vykdomi. Tai reiškia, kad nors ir neforminami (nedokumentuojami), tačiau unijos veiklos procesai valdomi sėkmingai.

Apie PPTF prevenciją: Pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo prevencijos funkciją visoms kredito įstaigoms priskyrė valstybė. Šios Funkcijos įgyvendinimui Alytaus kredito unija yra sudariusi sutartį su Centrine kredito unija. Yra paruošta ir Kredito unijos valdybai

Už patikrinimo metu nustatytus trūkumus kredito unijai buvo paskirta **2600 Eur** bauda. Baudą unija sumokėjo į LCKU Stabilizacijos fondą. LCKU Valdyba įpareigojo visus vadovus pasitikrinti žinias perlaikant egzaminus. Nors ir ne iš pirmo karto, bet dauguma vadovų egzaminus išlaikė. Dalis vadovų nelaikė testo. Geroji šio reikalo pusė ta, kad pasikartojome ir perskaitėme aktualius, nuolat besikeičiančius reglamentus. Tai nepakenkė.

Patikrinimo metu nustatytų trūkumų šalinimui buvo sudarytas ir 2022 06 23 Valdybos patvirtintas Veiklos patikrinimo metu nustatytų trūkumų šalinimo planas. Plane numatyti atsakingi asmenys už kiekvieną plano punkto įgyvendinimą, už trūkumo ištaisymą. Nustatyti trūkumai pagal patvirtintą planą pašalinti per trečią ketvirtį.

Įgyvendinant trūkumų šalinimo planą didžiausias dėmesys buvo skirtas dokumentavimui (protokolavimui) ir PPTF prevencijos priemonėms. Viena iš jų „pažink savo klientą“. Visus metus raginame narius atvykti į kredito uniją ir atsinaujinti pateikti aktualius anketinius duomenis (atnaujinti savo anketas). Didžioji dalis atvyko atnaujino. Tačiau dalis narių nereagavo į raginimus, neatsiliepė, nepavyko susisiekti nurodytais adresais. Geroji pusė šio proceso yra ta, kad susiskaičiavome kiek mūsų yra, kiek narių naudojami ir planuoja naudotis kredito unijos paslaugomis. ir kas iš narių nelaiko savęs kredito unijos nariu nesinaudoja ir neplanuoja naudotis unijos finansinėmis paslaugomis. Todėl buvo sudarytas narių sąrašas, kuruos siūloma braukti iš narių sąrašo ir jų pajinius įnašus perkelti į jiems atidarytas naujas grąžintinų pajų sąskaitas.

Kita PPTF prevencijos įgyvendinimo pasekmė yra tai, kad mažinant pinigų plovimo kredito unijoje riziką, valdybos sprendimu nuo liepos pirmos buvo visiškai atsisakyta grynujų pinigų operacijų kredito unijoje. Geroji pusė šio reikalo yra ta, kad buvo išduota daug mokėjimo kortelių ir sudaryta labai daug internetinės bankininkystės sutarčių. Trečio ketvirčio pabaigoje Alytaus kredito unija buvo daugiausiai sudariusi skaitmeninių sutarčių ir Tarptautinės kredito unijų dienos minėjimo proga gavo apdovanojimą už unijos skaitmenizavimą, tai yra už skaitmeninių technologijų naudojimą, už jų naudojimo skatinimą kredito unijoje.

Na ir pabaigai apie kredito unijos veiklos rezultata. Nors kredito unijos pelnas nėra unijos tikslu, ir nežiūrint to kad kredito unija turėjo neplanuotų ir ne tradicinių išlaidų, metus kredito unija užbaigėme be nuostolio. Unija metus baigė sukaupdama (uždirbo) **5,89 tūks. Eur. pelną.** Per visus aštuoniolika metų kredito unija sukaupė apie 195 tūkstančių eurų pelno.

Informacija apie visus kitus kredito unijos veiklos rodiklius, statistinius duomenis, augimo rodiklius, yra pateikta dalomoje medžiagoje ir unijos monitoringo ataskaitoje.

Ačiū už kantrybę išklausančią pateikiamą informaciją.

Prašau priimti ir patvirtinti šią valdybos veiklos ataskaitą.

Valdybos pirmininkas

Zenonas Anušauskas